

סליחות בנחלאות

בסיפור על נחלאות רצינו להביא זכרונות, מראות וריחות של "ירושלים הישנה", השכונות הצפופות, המשפחות המסורתיות המגוון העשיר של עדות, מנהגים, מנגינות ומסורות, ביחד עם הלכידות הקהילתית והקשרים החמים בין השכנים.

אנחנו ממליצים לקרוא רק את שתי הפסקאות הראשונות של הסיפור בהן ניסים חוזר הביתה ועובר במחוזות ילדותו.

נקודות לשיחה:

* איזו תחושה העלה בכם הסיפור?

* האם היו בו פרטים מפתיעים? מה? מדוע הפתיעו?

* איזו אווירה מיוחדת עולה מתיאור סמטאות נחלאות?

* במה שונה ובמה דומה התיאור לחיים שלכם?

* במה דומה נחלאות לשכונה שאתם גרים בה?

* שיחה מסביב לשכונה צפופה – יחסי שכנות וקהילה חזקים, אבל גם חוסר נוחיות. מה יותר נחמד בעיניכם

– השכונות הישנות או בתים עירוניים?

* על יחסי שכנות שהילדים מכירים. אל מי הולכים לבקש מצרכים כשאזלו? האם יש פעילות שכונתית? גינות

קהילתיות, סוכות משותפות (מתאים לחודש תשרי),

דרך הסיפור הזה אנחנו יכולים לעסוק בסמטאות ירושלים – מה מזמנת לנו שכונה צפופה שכזו בה תליית

כביסה חייבת להיעשות מבית לבית? מה זימן בעבר התנור השכונתי.

כדאי לדבר על שכונות שבנויות סביב חצר (חלקן ממש שכונות סגורות) כי בעצם נחלאות היא ברובה גוש של

שכונות חצר ואפשר לדבר גם על השמות המיוחדים והרבים של השכונות בתוך נחלאות:

נחלת יצחק, נווה שלום, שבת צדק, זיכרון יוסף, מחנה יהודה, אוהל משה, אוהלי יעקב ועוד ועוד עשרים ותשע

במספר.

שכונת שבת אחים - היא ראשי תיבות של מגוון העדות של דיירה -

שפניולים, בגדדים, תימנים, אורפלים, חלאבים, יוונים ומוגרבים.

דרך הדיבור על סמטאות נחלאות אפשר להרחיב על היציאה מהחומות שמטרתה הייתה דווקא רווחה ביחס

לצפיפות העיר העתיקה.

<https://www.youtube.com/watch?v=s9BjT1AQkHk> להרחבה על נחלאות של פעם:

לאחר מכן נמשיך את הקריאה המתארת את חווית הסליחות ומגוון העדות בנחלאות.

<https://www.youtube.com/watch?v=K4jAShKwG00> להרחבה על סליחות בנחלאות:

נקודות לדיון

- מה פירוש המושג סליחות?
- מה ההבדל בין סליחות לתפילה.
- למה דווקא בחודש אלול אומרים סליחות?
- אילו עוד דרכים לבקש סליחה אתם מכירים?
- נוהגים לומר סליחות בבית הכנסת, כשכולם מתכנסים ביחד. מה ההרגשה שם לדעתכם? מה היה קורה אם כל אחד היה אומר סליחות בבית, לבד? האם להתפלל ביחד עוזר לתפילה או דווקא מפריע?
- נוהג לומר סליחות דווקא בלילה או מוקדם בבוקר? איזו אורה יש בשעות אלה? איך היא משפיעה על אמירת הסליחות? מה היה קורה אם היינו אומרים סליחות באמצע היום?

פעילויות:

- איך זה לגור בנחלאות – להתייעץ עם הילדים איך אפשר לעשות סימטה בתוך הגן / הכיתה (כיסאות, למתוח קווים עם מסקינטייפ צבעוני או איזולירבנד). ללכת בסמטה – זה מול זה. מה קורה? למה זה גורם? זה מצחיק? זה מעצבן?
- להמחזיז את ההשכמה לסליחות – הגבאי העובר בשכונה ודופק על הדלתות, וקורא "קומו יהודים לעבודת הבורא", או "עורו ישנים" הקימה המנומנמת של בני המשפחה....
- להשמיע שנים או שלושה לחנים של אותו פיוט – אדון הסליחות (הקלאסי, זה של רזאל ועוד) איזו הרגשה נותנת לכם כל מנגינה? איזו מנגינה / תחושה מתאימה יותר לפיוט לדעתכם?

אנו בונים את ירושלים

- לצייר, לגזור או להדביק קלקרים או קרטון ביצוע בצורת בתי נחלאות, בצפיפות עם גגות אדומים וביניהם לצייר חבלי כביסה.
- לכיתות א': מילוי הלוח סביב (כיוון שמרבית הלוח עדין ריק) ניתן לכתוב או לצייר פתקי סליחה. שירי סליחה או תמונות מנחלאות הישנה.

יומן מסע

- לחלק לילדים מדבקות (פרצופים, או אנשים) ולבקש מהילדים להושיב את הדמויות בבית הכנסת .
- משימה משפחתית – לצאת עם ההורים לטיול בשכונה ולצלם מקומות שהילד אוהב במיוחד (הקיוסק שבו קונים ממתקים..... גינת השעשועים.....) או לטייל עם ההורים לשכונה שבה הם גדלו ולצלם פינות אהובות שם. להדפיס ולהדביק במחברת המסע. הילד יכתוב את ההסבר וההורה או הגננת-מורה יכתבו את הדברים מתחת לתמונות.
- להאזנה - <http://web.nli.org.il/sites/nlis/he/Song/Pages/song.aspx?songid=782#2,22,2526,22>

"מזכרת במקור":